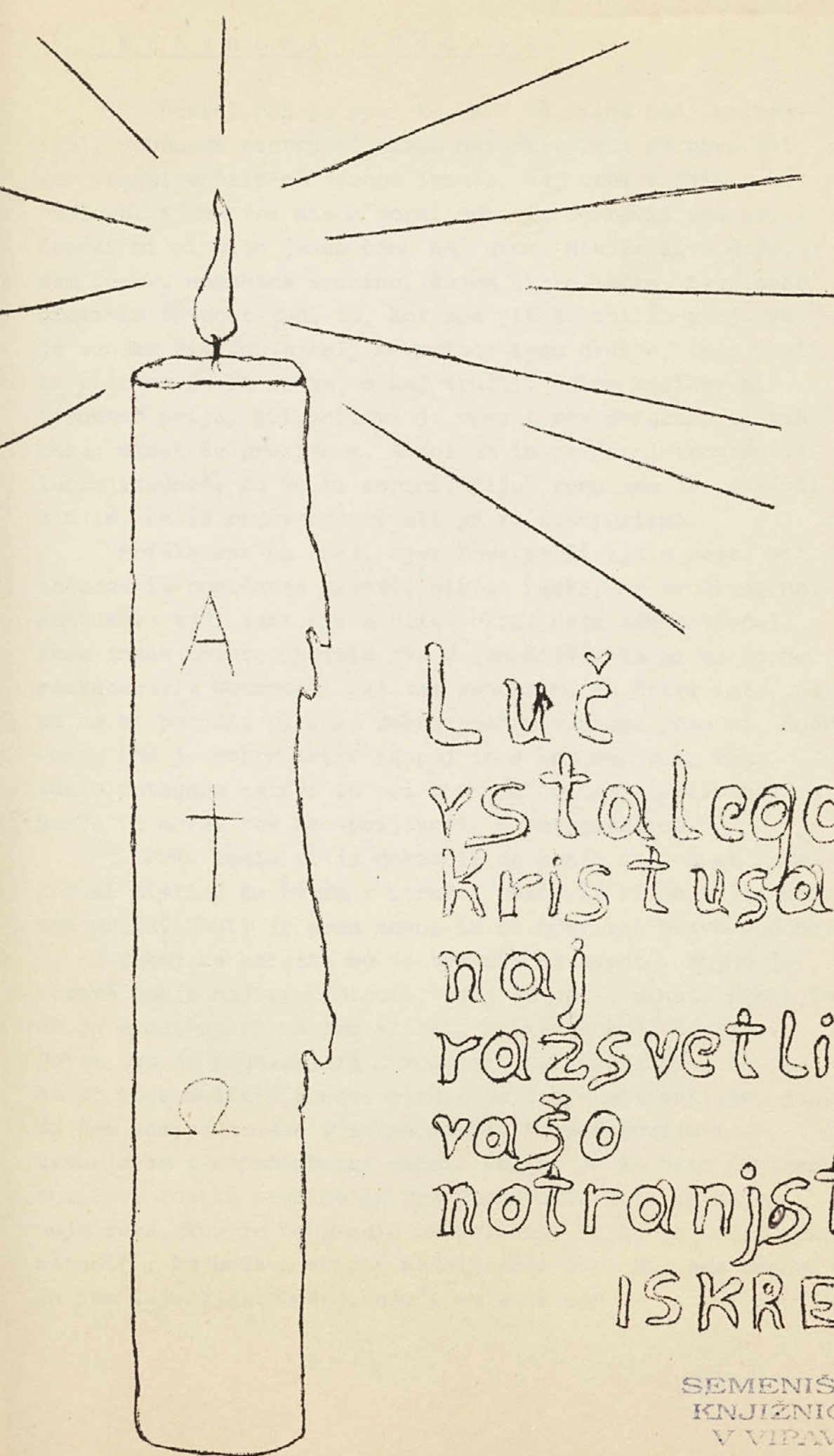

ISKRE

1982/83 leto XV št. 2

Luč
vstalega
Kristusa
naj
razsvetli
vašo
notranjst!
ISKRE

Postni čas je spet tu. Nič se nisem nanj pripravljaj, nobenega načrta si nisem naredil. Toda že prve dni sem prejel vabilo od samega Jezusa, naj grem z njim v puščavo. Njemu res nisem mogel odreči. Odpravil sem se, čeprav mi ni bilo jasno čemu naj grem. Nikjer žive duše, sam pesek, neznosna vročina, žejen si in lačen. Saj lahko preživim ta post tudi tu, kot sem jih že toliko prej. Tu je vendar življenje bolj normalno: imam družbo, imam jesti in piti ne da bi se za to kaj trudil, delam kolikor mi trenutno prija, pri molitvi je včasih res dolgčas, tistih nekaj minut že prestanem. Sošolcem in predstojnikom se pa lahko izogneš, če so ti zoprni. Kljub temu sem se odpravil z njim. Že iz radovednosti ali pa iz avanturizma.

Prišla sva na kraj, kjer bova preživljala post. Bil sem začuden in razočaran hkrati. Nikjer peska, ne vročine, ne kaktusov; tudi sama nisva bila- okrog naju sem zagledal same znane obraze. Prišla sva v semenišče. Začel mi ga je razkazovati. Neumnost! Saj sem vendar tu že štiri leta, pa ga ne bi poznal. O, kako dobro poznam vsakega posebej, dobro vem s kom je dobro priti skupaj in s kom ne, vem, koga lahko potegnem za nos in pri kom gre to težje. Privoščil se me je in moral sem se sprijazniti s potegavščino.

Prav kmalu mi je dokazal, da kraja ne poznam tako kot si mislim, da živim v strašni puščavi, ki je hujša kot ona prava. Hodil je pred menoj in mi odkrival pravo podobo.

Takoj na začetku me je spomnil na samoto. Nujno jo morava nekje najti, kjerkoli, vsaj za nekaj minut. Rekel je, da ga sicer sploh ne bom slišal. Prikimal sem, čeprav... Potem sva se pogovarjala o molitvi. Ugotovila sva, da je nemoč moje molitve v nezaupanju, da sem v molitvi samo jaz, da sem sam, zagledan v svoje skrbi. Ne poduhovlja me, ukvarja se z nepomembnimi rečmi. Koliko je že bilo zdrdranih molitev, koliko naglice in raztresenosti. Zato se maja moja vera, ker je ne gradim na kolenih. Nujno je treba nekaj narediti, če hočeva skupaj nadaljevati pot. Bil sem zmeden in sem izjecljal: "Gospd, nauči me moliti!"

Zvečer je nanesel pogovor na moje delo. Spomnil sem se na zvestobo v majhnih, vsakdanjih stvareh. Poklican sem, da rastem preko učenja. Hočem naenkrat postati velik, pa sem še vedno drugim v breme. Zaradi neodgovornosti, brezbričnosti, malomarnosti. Preštel sem vse ure in dneve, ki sem jih lahko miselno pognal v zrak, pretehtal energije, ki sem jih potrošil za prazne reči. Hotel sem postati umetnik, kar naenkrat. Pokazal mi je sliko, ki sem jo ustvaril v teh letih. Zgrozil sem se - bil je zmazek, nekaj lis in pack, brez drobnih potez, ki so, čeprav nevidne, za sliko odločilne. Zaprošil sem ga, naj jo raztrže in nikomur ne kaže. Potem sem mu rekel: "Gospod, nauči me zvestobe v malem!"

Nazadnje sva govorila še o odnosih v skupnosti. Mislil sem, da bom vsaj tu lahko kaj pokazal. Kmalu sem spoznal, da mi manjka ljubezni. Tiste ljubezni, ki skrbi za sožitje, ki odpušča krivice, ki je potrpežljiva z brati, ki vdano prenaša trpljenje, ki je hvaležna, ki ima čas za druge, ki ni le simpatija, ampak odpoved sebi. Manjka mi vse. Povedal mi je, da je ljubezen temelj njegove postave. Zbal sem se, da bom šel stran in me pustil samega. Zaprošil sem: "Gospod, nauči me ljubiti!"

Lotila sva se dela. Sedaj obdelujeva puščavo. Vsak dan nosiva vodo in zalivava suh pesek. On pravi, da bo puščava ozelenela. Takrat bova praznovala Veliko noč.

Franc Likar

Pritisnil sem na gumb. Slika na ekranu je počasi zamrla. Podoba v duši je ostala: ljudje, razkosani, razmesarjeni. In tisti drugi zraven, ki so se na vse to smejali. "Oče, daj mi tako moč, da bom lahko pkončal vse, ki netijo prepire in brezvestno pobijajo ljudi!" Ne, Bogokletje sem izrekel! Oče, odpusti mi! Tvoj Sin me je drugače učil. Tvoj Sin me je učil odpuščati.

Nočem obupati! Šel bom v širni svet in bom ljudem oznanjal ljubezen. Zrl sem v temo in premišljeval o svojem življenju. Ne maram izgubljati dragocenih trenutkov. Takoj jutri bom šel na bojišče in se postavil pred besnega vojaka. Njegova puška bo padla v naročje. Njegov nož se bo vrnil na izpraznjeno mesto.

In, če ne uspem? Ljudje me bodo imeli za udarjenega! Vojak bo mislil, da sem zblaznel in mi bo z nekaj rafali skrajšal življenje. Se mar splača med te ljudi? Ah, bolje bo, da ne hodim!

Oznanjal bom tukaj doma, na rodni zemlji. Kljub temu, da pri nas ni vojne, se mi zdi, da ljudje ne poznajo ljubezni. Nad njimi je črn oblak. Ujeti so! Moram jim pomagati.

Toda ali ima smisel! Kdo me bo pa poslušal. Svoje bodo gnali naprej, ne pridem jim do živega. Zasvojeni so z morfijem, marinhvano... Jaz jih ne morem rešiti!

Danes sem si spet navalil nekaj kamnov na srce. Cigan mi ne bo nikoli odpustil, ubogega in premraženega sem pustil praznih rok. Prijatelj zraven mene že ves teden pričakuje mojo toplo besedo. Kje je? Kdaj bo prišla?

In oglasil se je neznani. "Previsoko si letal, zato si tudi nizko padel! Pozabil si zgraditi temelj. Napravi si trdne temelje, potem šele zidove in nazadnje streho!"

Ivan Hočevar

Tečem po zeleni senožeti in veselo žvižgam. Vse okrog mene poje hvalnico in igra simfonijo radosti v prazničnem šelestenju. Vsako drevo, vsak grmiček in celo vsaka bilka igra svoj poseben glas.

Debele hrastove veje opevajo mogočnost z nizkimi basovskimi glasovi, visoke smreke izstopajo s piskajočim piščalastim glasom, bukve igrajo vodilno melodijo z mehkim glasom/trobente, breze zvenijo kakor hanfa in znova in znova iščejo zvokov, da bi z njimi izrazile neizmerno veselje. Številne leske igrajo kakor violine, zdaj resnobno počasi, zdaj radostno in poskakujoče, kakor jim pač veli njihov dirigent Veter. Vsaka bilka, vsak listič, vsaka cvetka sledi njegovim gibem in poje v zboru stvarstva čudovito uglašeno harmonijo? "Čemu vse to veselje?" se začuden sprašujem.

Mala Marjetka dvigne svojo glavico in mi reče: "Danes je svatba!" "Svatba?"... Ničesar ne razumem. Vsa narava je odeta v čudovito svatovsko obleko. Omamljen stopim še naprej, korak mi zastane. Pred sabo zagledam biserno skalo in na njej grlici, ki si izkazujeta svojo naklonjenost. Združuje ju želja, da bi osvojili ves svet. Njuni sivi telosci sta kakor prapora, ki stojita na častnem mestu.

Brez besed strmim v ta čudovit prizor. Tedaj pa med drevesi zahrešči in prijetna melodija se v hipu spremeni v divjo disonanco. Grlici vztrepetata in odletita. Šele tedaj, ko ju ni več in ko se biserna skala spet spremeni v hladen siv kamen, se spet zavem. "Zakaj sta odleteli?" vprašam svojo Marjetko in se slonim k nji. Ona sloni svojo glavico in mi odgovori: "Ker si tu nepovabljen gost!"

"Saj res, kaj pa sploh počnem tu?" Obrnem se in stečem proč. Nekje daleč za sabo znova zaslišim zvoke prijetne melodije.

Marko Tomažič

Topli pomladanski žarki so naznanjali konec zime. Sneg je v glavnem skopnel in kmetje so se z vso naglico lotili prvih pomladanskih opravil. Bilo je, kot bi se prebudili iz dolgega zimskega spanja in morajo pohiteti, da bo vse opravljeno o pravem času. Vse je oživel, samo stara ženica Ana je nemočna ležala v postelji in gledala, kako je toplo sonce vsak dan bolj obpiralo popke na starem kostanju pred hišo. "Ko boš cvetel, bom jaz že v grobu", je bolj sebi kot staremu drevesu prigovarjala bolnica. Ob takih otožnih razmišljanjih se je čutila tako zelo osamljeno. Malokdo se je zmenil zanjo. Bila je sama, kot kamen sredi ceste, popotni brčne vanj in nadaljuje svojo pot. Ljudje so jo prezirali. Kot da bi komu delala krivico, kot da bi ji zavidali njeno bogastvo: dve ovci, nekaj kokoši in staregapsa. To je bilo njeno edino veselje. Hudobija ljudi je spravila v grob njenega moža in njihova zloba je ščuvala proti njej njene lastne otroke. Vsi so jo zapustili, kakor da ne bi bila njihova mati. Tako se je zaprla v svoj svet osamljenosti, otožnih razmišljanj. Ljudi se je ogibala; v vsakem je videla bitje, ki ji želi hudo. Zdaj ji hočejo podreti še hišo, češ da kvari videz kraja, ker je že na pol podrta. Tam bodo postavili moderen kulturni dom. Njo pa bi radi spravili v dom ostarelih. Že sama Deseda ji je tuja, kao tuj mora šele biti tisti kraj. Nепrestano jo hodijo z občine nagovarjat, a ona ne popusti; preveč je navezana na svoje imetje, preveč spominov je v njeni hišici. Sosedo pa pravijo, da je trmasta, povrhu tega pa še skopušna.

Tistega popoldneva je prišel k njej Marko. Bil je doma iz njene vasi, a je dolgo časa študiral v mestu. Dobro ga je poznala še kot otroka. Danes so ga k njej poslali "občinski". Tiho, boječe, kakor bi se bal motiti samoto in skrivnostni molk, ki je napolnjeval izbo, je vstopil in pozdravil. V kotu je stala stara, razmajana postelja na kateri je ležala starka. Prostor se mu je zdel še bolj pust, ker ni bilo v njem nobenega drugega pohištva razen velike javorove mize sredi sobe. Nad posteljo je visel velik lesen križ. Videti je bila vesela Markovega obiska, a ko je zagledala črno aktovko, je takoj spoznala njegov

namen. Zaprla je oči, kakor da razmišlja čisto nekaj drugega. Marko je bil tako zmeden, da mu je kmalu zmanjkalo besed. Za hip je zavladala v izbi mučna tišina.

Bolnica se je obrnila k njemu, poskusila se je dvigniti, a ji bolno telo ni dalo dovolj moči. "Ali si veren, Marko", ga je vprašala, ne da bi karkoli odgovorila na njegovo prigovarjanje. To vprašanje je Marka tako iznenadilo, da je ostal brez besed. Kaj naj ji odgovori? Da je kot otrok šel z materjo večkrat v cerkev. Naj se ji zlaže? Molčal je. "Mlad si, nisi še trpel", je nadaljevala starka, ko ni dobila odgovora. "Pozabil si na Jezusa, ker ti je lepo. Tvoj križev pot je bolj podoben pomladanskemu sprehodu. Ali tudi trpljenje bo prišlo. Morda te bodo ljudje po krivem sodili, morda te bodo preganjali kot mene. Boš videl, kako je takrat lepo imeti ob sebi Jezusa, ki ve, kaj je trpljenje. Vse življenje sem trpela in mi ne bo težko umreti, ker me čaka Jezus, ki je trpljenje premagal." Spet je zavladala tišina. Marko bi se najraje pogreznil v zemljo, tako je bil zmeden. "Hvala. Moram iti", je komaj izjecljal in vstal. "Pridi še! Pridi za Veliko Noč, da ne bom sama", je zaprosila, ko je že stal med vrati. Obljubil je, trdno prepričan, da bo res prišel.

K njej se je odpravil šele na ponedeljek po Veliki Noči. Saj ni pozabil, le obilica dela ga je zadrževala, da ni šel prej, kot je obljubil. Začudil se je, ko je našel zaklenjena vrata. Stopil je v bližnjo hišo in vprašal kaj to pomeni. "Umrla je", je malodane zadovoljno odgovorila soseda. "Na Veliki petek. Včeraj smo jo zakopali. Saj je bila poredna. Vsaj na občini ne boste imeli težav z njo. Kaj ji pomaga njena trma, nič ni nsela v grob. Ob postelji sem našla tale zavoj, ravno prav si prišel. Piše, da je zate." S tresočo roko je Marko prijel zavoj, se zahvalil in kakor pijan odtaval po cesti. Odvil je zavoj. Bil je križ. Tisti veliki lesen križ, ki je bil nad njeno posteljo. Zraven je bil listek, na katerem je z okornimi črkami pisalo: "Ne pozabi nanj, ko ti je lepo in ne ko ti bo hudo! Veselo Veliko noč!" Stisnil je križ k sebi in se kakor otrok razjokal.

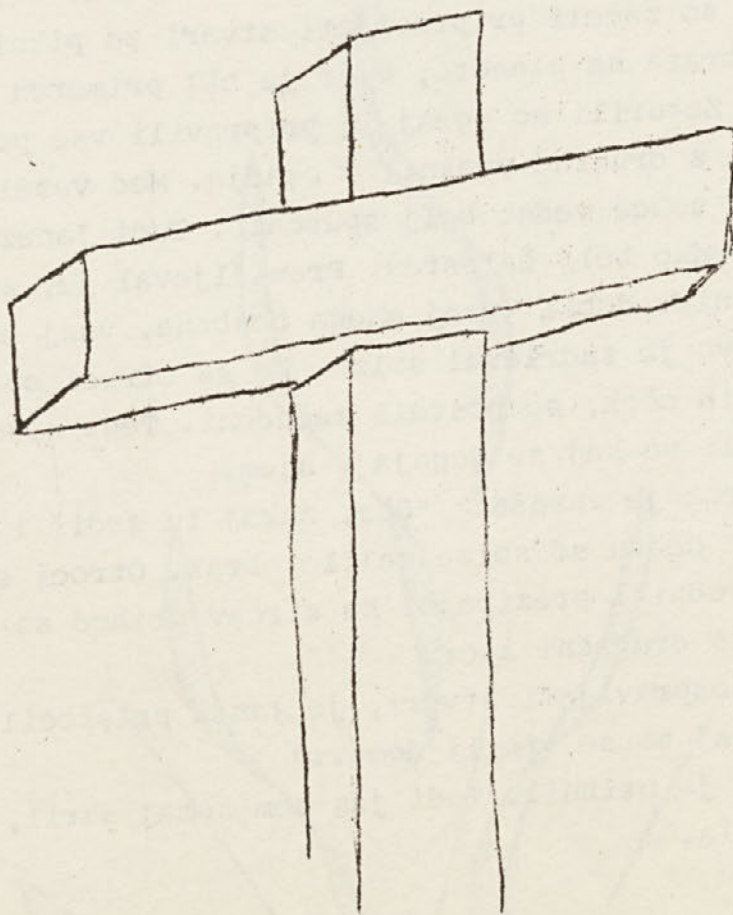
Franc Likar

K R I Ž

Rad odložil bi ta križ,
da bi živel kakor ptič,
brez vsakega gorja
in brez križa težkega.

Tudi Jezus je trpel,
da ljudem bi greh odvzel.
Kadar spomnim se tega
rad bi nosil križa dva.

Stanko Kostanjšek

Ne dolgo tega sem od starejšega človeka zvedel tale pripetljaj: Janez je bil oče številne družine. Za seboj je imel težko življenje. V isti vasi je živel tudi Janezov brat Tone s svojo družino. Za vsako stvar se je obrnil na Janeza za pomoč. Janez mu ni nikoli odrekel, čeprav jo je bil sam bolj potreben. Tudi Tonetovi otroci so bili pri njem čisto domači. Kadar doma niso pripravili zajtrka so šli kar k Janezu. To ni bilo nič nenavadnega.

Janez in Tone sta imela brata v Nemčiji. Neke nedelje je prišel k Janezu na obisk. Janez ga je toplo sprejel. Kmalu je bil tam tudi brat Tone. Otroci so takoj obstopili goste. Tonetovi otroci so dobili bombone, Janezovi pa ne. Ker se je to že tolikokrat zgodilo, so že vnaprej vedeli, da bodo ostali brez njih in so se kljub temu veselili obiska. Ker je bilo lepo vreme so začeli pripravljati stvari za piknik. Janez je odpeljal brata na planoto, kjer je bil primeren prostor za zabavo. Zakurili so ogenj in pripravili vse potrebno. Janez se je z družino pmaknil v ozadje. Med veselim razpoloženjem se je sonce vedno bolj spuščalo. Tudi Janezov obraz je postajal vedno bolj žalosten. Premišljeval je, zakaj njegovi otroci niso dobili vsaj enega bombona, vsaj ene lepe besede. S težavo je zadrževal solze. Ko so otroci opazili solze v očetovih očeh, so postali začudeni. Tega niso bili vajeni. Začutili so kaj se dogaja v njem.

Eden izmed otrok je vprašal: "Oče, zakaj tu sediš in ne greš več k njim?" Očetu so solze zalile obraz. Otroci so spoznali, da jih sorodniki prezirajo. Na strčev prihod so sedaj gledali v čisto drugačni luči.

Ko so začeli pospravljati stvari, je Janez priskočil in jim pomagal. Skupaj so se vrnili domov."

Pripovedovalec je utihnil. Tudi jaz sem komaj skrnil, da me je zgodba ganila.

Franc Pavlič

P O D O B A

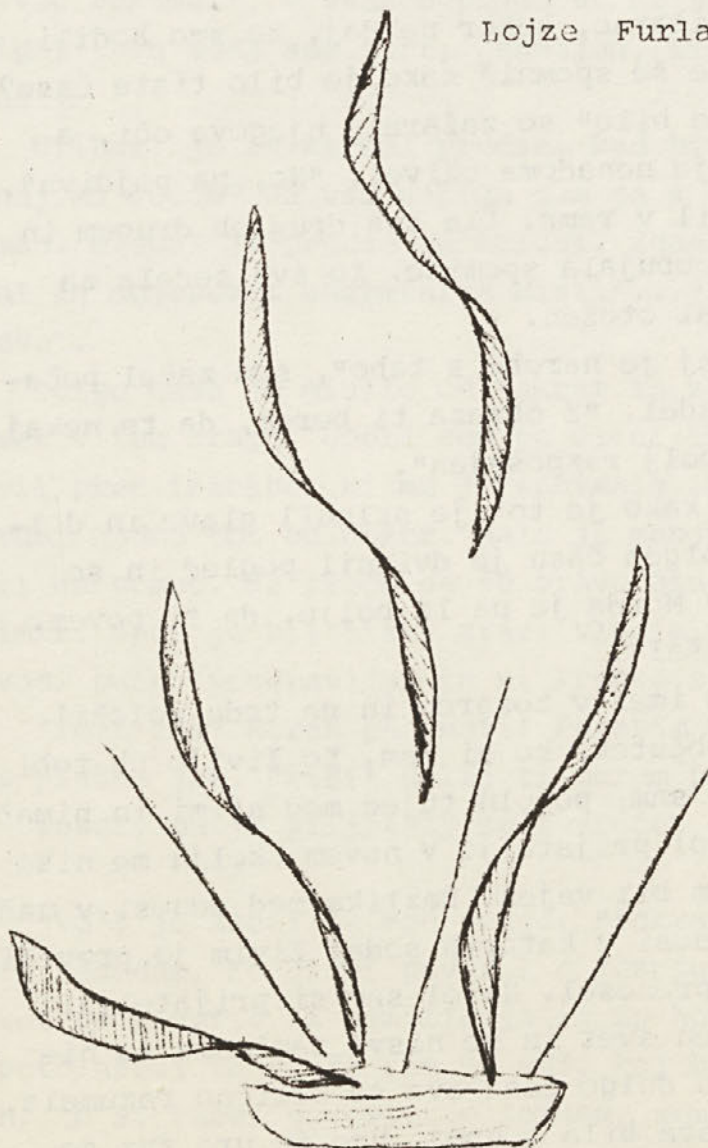
Samoten list na veji.
če veter ga ne vzame.

Samotna skala v gori.
Nihče je ne opazi.

Samoten otok v morju.
Nihče na njem ne biva.

A nekaj je le v meni:
srce ljubezni polno
Toplino izžareva.

Lojze Furlan

Sprehajal sem se po mestu in ogledoval množico okrog sebe. Bežala je kot vedno mimo brez duše, s trdimi neprizadetimi obrazi, brezбриžna. Zagledal sem mladeniča s sklonjeno glavo in rokami v žepu. Nisem mu videl v obraz, toda, ko je prišel bliže sem ga spoznal.

"Pozdravljen Vladimir!" sem pohitel k njemu. Zdrznil se je in dvignil glavo: "veš kako sem vesel, da te vidim! Kako gre s tabo? Kod hodiš zadaja leta?"

"O, pozdravljen! Hvala, dobro mi je", je odvrnil. "Saj veš, tukaj sem v šoli".

Gledal sem njegov spremenjeni obraz. Na prvih gubah se je zrcalila bolečina in njegove nekdanje vedno svetle oči so bile ugasle.

"Greva v slaščičarno, kakor nekdanj, ko smo hodili vsak dan po pouku. Se še spomniš kako je bilo tiste čase?"

"Oh da, lepo je bilo" so zažarele njegove oči, a spet ugasnile. Nato je nenadoma oživel. "No, pa pojdiva", je dejal in me dregnil v rame. Čla sva drug ob drugem in veselo klepetala ter obujala spomine. Ko sva sedela za mizo pa je spet postal otožen.

"Vladimir, nekaj je narobe s tabo", sem začel počasi, da ga ne bi prizadel. "Z obraza ti berem, da te nekaj muči. Včasih si bil bolj razposajen".

"Ah, ti ne veš kako je to" je sklonil glavo in dolgo molčal. Šele po dolgem času je dvignil pogled in se zastrmel v moje oči: "Morda je pa le bolje, da ti povem. Se bom vsaj malo olajšal".

Izpil je kar je imel v kozarcu in ga trdo položil na mizo! Strašen je občutek, ko si sam. Ko živijo ob tebi trume ljudi, ti pa si sam, popoln tujec med njimi in nimaš nikogar, ki bi mu rekel prijatelj. V novem okolju me niso tako sprejeli, kot sem bil vajen. Razlika med odnosi v naši nekdanji družbi in odnosi v katerih sedaj živim je prevelika, da bi jo lahko mirno prenesel. Našel sem si prijatelja, ustvarila sva si lasten svet in se nisva zanimala za nikogar. Lepo je bilo in dolgo časa sva se odlično razumela. Če sva le našla čas, sva bila skupaj. Ure in ure sva se

pogovarjala. Vse sva si zaupala. Kar naenkrat pa se sploh ni več brigal zame. Nikoli ne bom pozabil trenutka: stal sem pri oknu in čakal, da pride k meni ali me vsaj ogovori. On pa je hodil okrog, se ukvarjal z nepomembnimi stvarmi, kot da me ni. Če pogledal me ni. Čakal sem, v meni se je trgalo kot da bi mi nož porival v srce, dokler ni bolečina postala neznošna. Zbežal sem stran, a bolečina je ostala. Upal sem, da sem se zmotil, toda nova bridka spoznanja so prejšnje le potrjevala. Tisti dnevi so bili strašni. Če nikdar nisem tako občutil samote in želje po ljubezni. Čustveno razburjen kot sem bil, sem v tem času spoznal deklo in se vanje blazno zaljubil. Moj obup se je še povečal, ko sem spoznal, da ji ni do mene. Takrat se je vse zrušilo. V šoli sem doživel popoln neuspeh. Domači me niso več razumeli. V vsakem pismu so mi samo očitali in mi pridigali. In zdaj sem strt, osamljen, živim brez smisla, obupan".

Utihnili je in strmeli predse. Rad bi mu pomagal, toda kaj naj mu rečem? Na vse načine sem ga skušal potolažiti, a zaman. Glédal je predse in molčal. Zganil se je, me pogledal in nejeverno zamrmral: "Misliš..." Nato se je dvignil in odšel.

Dolgo časa je minilo od takrat in zopet sem imel opravke v tem kraju. Hodil sem po ulici in se tu pa tam ustavil pred izložbo, ki me je zanimala. Naenkrat nekdo prihrumi nadme kot buldožer. Malo je manjkalo, da nisem zavpil na pomoč. Na srečo se še pravočasno opazil, da je to Vladimir. Spet je bil tisti stari Vladimir, ki me je kot ponavadi bučno pozdravljal in mi krepko stiskal roko.

"Imaš čas? Moraš ga imeti! Povabim te na pijačo. Danes plačam jaz. Pridi! Nekaj ti moram povedati".

Vesel, da je prijatelj spet srečen sem rad vzel čas.

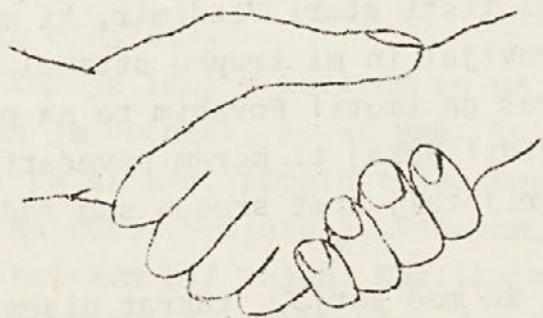
"Veš" je začel že med potjo, "takrat nisem verjel tvojim besedam, ko si mi govoril o Jezusu. Zdelo se mi je, kot da govoriš iz usmiljenja in me hočeš na vsak način potolažiti in da še sam ne veš, kaj bi rad povedal. Sploh, ko si začel govoriti o Jezusu, sem si rekel, stare pridige. Oprosti mi, ker sem tako ravnal. Vendar mi tvoje besede niso šle iz glave. Zlasti beseda Jezus me je

zbadala. Počasi so mi prihajali v spomin pogovori, ki smo jih imeli pri verouku. Nekoč me je prijelo, da sem stopil v cerkev. Dolgo časa sem strmel v tabernakelj. Naenkrat sem čutil, da nisem več sam. Moje srce je bilo nenadoma polno čudovite sladkosti. Ko sem šel domov, bi najraje prepeval. Sošolci so se naslednji dan čudili kaj mi je, da sem tako vesel. Kar niso se mogli sprijazniti s tem Jaz pa sem iz te sreče črpal moč, da sem se jim začel približevati. Moji obiski v cerkvi so bili vse pogostejši. Počasi sem se naučil prisluhniti težavam drugih in našel čas, da sem jim pomagal. Potem sem doživel nekaj čudovitega. Prijatelj se je vrnil. Stisnila sva si roko v spravo in zopet postala prijatelj.

In sedaj vem za smisel svojega življenja. Vem, da sem rojen za to, da se darujem za druge. Sicer se še nisem odločil v katerem poklicu. Morda bom po končani gimnaziji stopil v bogoslovje. Toda tudi če ne, v vsakem poklicu bom ostal kristjan. Povsod bom oznanjal božji nauk: darovanje, ljubezen."

Sedela sva za mizo, se pogovarjala in pozabila na čas. Tisti večer sem se še posebej zahvalil Bogu za milost, ki jo je izkazal Vladimirju in zaspal z veseljem v srcu.

Lojze Furlan

BOJAZEN

Ne boj se težkih somrakov,
ki prodirajo vate
v neznanih teminah nemirne noči.

Ne boj se meglenih juter,
ki te zazibljejo
v zadušljiv objem bridke samote.

Ne boj se hladnih obrazov
s ritih v hinavski nasmeh
in izdajalske oči.

Ne, ne boj se tega
a beži pred
praznino srca
pogreznjeno v grozo
osirotelega niča.

Niko Ocepek

OGLAS

Iščem sočloveka
Poklic in starost nista važna
Pogoji so: dober, vesel, ljubeč.
Glavna lastnost naj bo sočutje
Oglasite se na šifro:
"Človek v stiski".

Čakal sem...
Eden se je javil:
"Prišel bi rad -
a sem na križ pribit".

Lojze Furlan

ŽELIM, DA BI VI ŽIVELI V DRUGAČNIH RAZMERAH

Gospod Franc Premrl je med najstarejšimi duhovniki koprške škofije. Že 57 let je duhovnik. Zanimala me je ta njegova dolga duhovniška pot in sem ga neke nedelje obiskal v njegovi župniji v Oseku. Vesel je vsakega obiska in rad se pogovarja z ljudmi; tudi mene je bil vesel.

Popeljal me je v sobo, ki je vsa obložena s knjižnimi policami. Stopava od ene do druge. Najprej mi pokaže nekaj izvodov lista Mentor, ki so ga izdajali v njegovih dijaških letih. Posebej se ustavi ob dolgi vrsti knjig nemških klasikov. Nato spet knjige in revije. Mnoge je prevajal in tudi sam vezal v platno. Tu pa tam vzame kakšno knjigo s police, pokaže in jo s spoštljivo krettnjo vrne na svoje mesto. Kakor pač znajo samo veliki ljubitelji knjig! Končno sedeva za mizo. V zadregi mu postavim prvo vprašanje.

Ali lahko poveste kaj o tistih letih, ko ste bili v malem semenišču, so bile razmere tedaj drugačne, težje?

- Prav gotovo je bilo težje kot danes, vsaj zame, ki sem bil doma s podeželja in nisem imel veliko podlage za srednjo šolo. Najprej so me dali v posebno pripravnico, kjer sem se učil nemščino. Prvi dve leti semenišča sem bil v Gorici, potem pa je prišla prva svetovna vojna in so nas razgnali na vse strani. Mnogo fantov se ni več vrnilo, jaz pa sem imel srečo, da so me sprejeli v škofovih zavodih. Tam je bil tedaj ravnatelj Gnidovec, poznejši škof v Skopju. Nanj imam najlepše spomune. Po maturi sem se vrnil v Goriško semenišče in po štirih letih sem bil posvečen. Veliko je bilo treba potrpeti. Bili smo tudi lačni, čeprav so si predstojniki za nas zelo prizadevali.

V težkih razmerah ste se pripravljali na duhovniški poklic in ga v težkih razmerah tudi živeli, recimo med italijansko okupacijo, med vojno.

- Za časa italijanske okupacije je bilo res težko. Sovražil sem italijanski jezik, bil mi je apatičen samo zaradi nasilja fašistov. Ko sem bil že duhovnik so imele oblasti stalno piko name, češ da sem antiitalijan, slovanofil. Stalno sem se trudil za domači jezik. Na duhovnike so še posebej pazili.

Ali bi se po tolikih preizkušnjah še odločili za duhovništvo?

- Prav gotovo. Vse je sedaj že za mano. Vesel sem tudi v težkih razmerah pomagal ljudem. Rad bi, da bi bilo bolje. Želim, da bi vi živeli v drugačnih razmerah. Saj je bilo tudi veliko lepega! Veliko smo pridobili v tistih časih. Spet imamo svoj jezik. Žalostno pa je, da smo versko in sploh duhovno veliko na slabšem.

Kje ste službovali kot duhovnik?

- Najprej sem bil dve leti kaplan v Tolminu, kjer sem zbolel. Premestili so me v Podrago. Dolgo sem soupravljal tudi Slap in Lozice. Sedaj pa teče že šestnajsto leto tu v Oseku. Veliko ljudi sem spoznal v teh letih.

Kaj vas je v duhovniškem poklicu najbolj veselilo, na kaj vas vežejo lepi spomini?

- Najraje sem delal z mladimi. Rad sem učil verouk. Spominjam se časov, ko sem vsak razred učil po dvakrat na teden. Predvsem zato, da sem jih lahko s trivaj učil slovensko. Otrokom in mladim sem posojal slovenske knjige. Kolikcr sem jih pač imel! Spominjam se, kako sem nekoč stopil v knjigarno in prosil prodajalko, če ima kakšno slovensko knjigo, ki bi jo lahko posodil mladim. Vprašala je šefa, kaj naj stori. On je ves vesel stopil k meni in mi naložil slovenskih knjig. Ni hotel nobenega plačila.

Veliko ste bili z mladimi. Zakaj se po vašem mnenju danes tako malo mladih odloča za duhovniški poklic?

-- Zaradi pomanjkanja idealov. Mislím, da je bilo včasih v mladih več idealizma. Danes je preveč razvajanosti, mladim nič ne manjka, zato nimajo smisla za žrtve. Mi smo se morali včasih marsičemu odreči.

Vrniva se k vašim knjigam. Kaj vam knjiga pomeni, kaj naj pomeni duhovniku in nam mladim?

-- V mladosti sem bil velikokrat sam in sem s knjigo najlaže preganjal samoto. Iz knjig lahko spoznaš svet okrog sebe. Mislím, da je veliko vredno, če je duhovnik ljubitelj knjig. Pozneje sem precej tudi prevajal, zlasti iz nemščine. Prevajal sem knjige, ki so se mi zdele lepe in ki bodo mogle koristiti še komu drugemu.

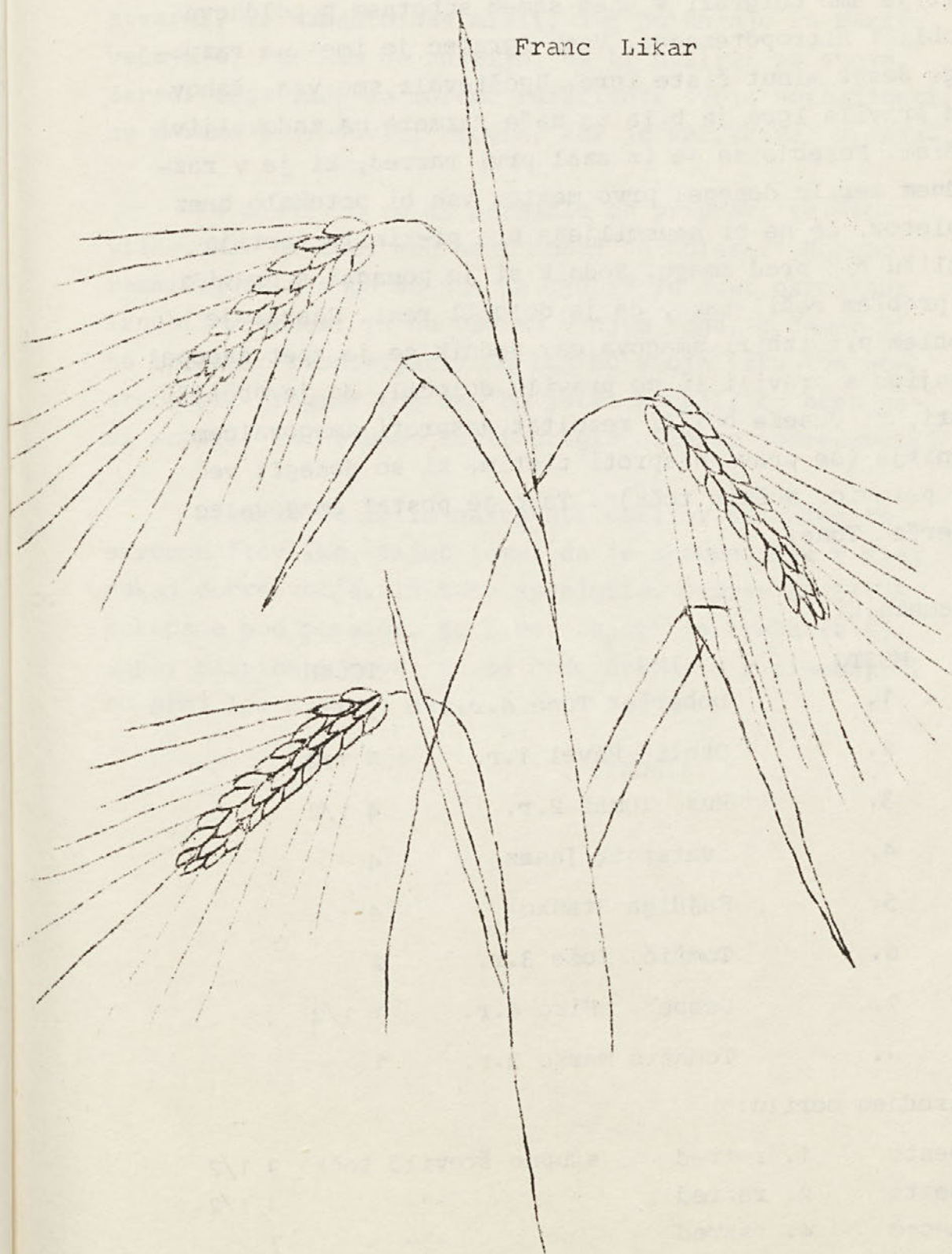
Danes precej manj beremo, zlasti mladi. Kje je po vaše vzrok?

Mladi imajo mnogo drugih stvari, ki jih bolj zanimajo kot pa knjige, je taka doba. Kriva je tudi televizija, radio, razne revije. Pred tem se mora knjiga umakniti. To je velika škoda. Televizija kaže kar hoče sama in nekar bi hotel gledalec, mu ne pusti misliti po svoje. Ure in ure ljudje zabijajo pred televizijo in od tega nič nimajo. Če pa vzameš knjigo, lahko ob njej razmišljaš, bereš tisto, kar te zanima in kar veš, da ti bo koristilo.

To, da danes vedno manj beremo je velika škoda, ker izgubljamo prilike za duhovno bogatitev.

Gospod Franc, iskrena hvala za vaše pričevanje!

Franc Likar

Š A H O V S K O P R V E N S T V O

Tudi letos smo odigrali zdaj že skoraj tradicionalno šahovsko prvenstvo. Vsak razred je na turnir poslal dva svoja najboljša šahista. Tokrat smo se odločili za drugačen način tekmovanja kot prejšnja leta. Vse partije smo odigrali v enem samem sobotnem popoldnevu v obliki hitropoteznega. Vsak igralec je imel na razpolago deset minut čiste igre. Upoštevali smo vsa šahovska pravila. Igra je bila za naše razmere na zadovoljivi višini. Posebno se je izkazal prvi razred, ki je v razrednem merilu dosegel prvo mesto. Vse bi potekalo brez zapletov, če ne bi neusmiljena ura prekinila partije Okolišu tik pred zmago. Sodnik si je pomagal s pravili in problem rešil tako, da je določil remi. Nastal je problem pri izbiri zmagovalca. Sodnik se je spet zakopal v knjige s pravili in po pravilu določil, da je "boljši tisti, ki doseže boljši rezultat nasproti zmagovalcem turnirja (se pravi nasproti tistim, ki so dosegli več kot polovico možnih točk)". Tako je postal zmagovalec Doberšek Tone.

Posamezniki:

MESTO	IME	TOČKE
1.	Doberšek Tone 4.r.	5 1/2
2.	Okoliš Pavel 1.r.	5 1/2
3.	Rus Tomaž 2.r.	4 1/2
4.	Kvaternik Janez	4
5.	Fajdiga Stanko	4
6.	Tomšič Jože 3.r.	2
7.	Ocepek Niko 4.r.	1 1/2
8.	Tomažič Marko 3.r.	1

Vrazrednem merilu:

1. mesto	1. razred	skupno število točk	9 1/2
2. mesto	2. razred	---	3 1/2
3. mesto	4. razred	---	7
4. mesto	3. razred	---	3

B E S E D A U R E D N I K A

Že od nekdanj so opredelili človeka kot bitje, ki misli. O sebi, o drugih ljudeh, o svetu v katerem biva. Če tega ne dela, ni več to, kar bi moral biti. V veliki meri se to dogaja v današnjem času. Zaposleni smo z stvarmi, ki namesto nas misli, nas polenjajo in razčlovečujejo, ker nam ne pustijo, da bi mislili po svoje. Zaradi tega tudi ne moremo razkrivati svoje notranjosti, ne moremo posredovati drugim, ker je velikokrat prazna.

Te misli so se mi porajale ob pripravi te številke. Ali ni tudi med nami nekaj te bolezni? Nočemo razmišljati ali pa se nam ne ljubi? Je svet okrog nas izgubil vrednost in ne vidimo v njem tega, o čemer bi se splačalo razmišljati? Se bojimo svoja izkustva posredovati drugim? Kdo nam bo jutri zaupal, če bomo sami zaprti, če ne bomo mogli drugim ničesar posredovati?

Nikomur ne želim naštevati očitkov na račun te skromne številke. Kljub temu, da je skromna, je v njej nekaj dobre volje. In tako sprejmite. Čeprav so ISKRE zakopane pod pepelom, so žive. Zajeti je treba nekaj sape, razpihati pepel in se bodo dvignile v plamen, ki bo grel ljudi okrog nas.

UREDNIK

"ISKRE" glasilo semeniščnikov v Vipavi

15. leto

2. številka

21.3. 1933

Naslov uredništva:

Vipava 149

65271 Vipava

Mentor: Branko Melink

Urednik: Franc Likar

Tehnični urednik: Lojze Furlan

Vinjete: Franc Likar

Tipka: Franc Likar

Tiskajo: Lojze Furlan

Janežič Jurij

Metod Hočevar

Ivan Hočevar

Perčič Janez

Niko Ocepek

Marijan Rola

Tone Doberšek

Razmnoženo v 400 izvodih

Vzdržujejo se s prostovoljnimi prispevki.

* * *

Hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri izidu
te številke!

UREDNIŠTVO

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Šolsko glasilo
KNJIŽNICA

Lezo

ISKRE

Inv.št.
19061

Škofijska gimnazija

Semenišče Vipava

